

Miljö- och energidepartementet
Energienheten
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se

Kopia:

christina.nordenbladh@regeringskansliet.se

m.remissenergi@regeringskansliet.se

Remissyttrande gällande promemorian Genomförande av ändringar i direktivet om förnybar energi – ILUC

Lantbrukarnas riksförbund, LRF, har beretts möjlighet att inkomma med yttrande över den rubricerade promemorian om hur ILUC-direktivet ska implementeras i Sverige. Vi tackar för möjligheten att bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande.

Sammanfattning

- LRF förstår att det ej går att undkomma implementering av direktivet, då detta är beslutat på EU-nivå. Men vi vill i sammanhanget lyfta att det är problematiskt att arbeta med införande av två år gamla förändringar när helt nya parametrar förs in i diskussionen idag genom revideringen av förnybartdirektivet.
- LRF ifrågasätter relevansen av införandet av ILUC-direktivet, då begreppet är ifrågasatt vetenskapligt och under diskussion politiskt.
- LRF ser farhågor med att de nya reglerna, som implementeringen av direktivet innebär, oavsiktligt leder till att fossila bränslen gynnas på bekostnad av förnybara alternativ.
- Till skillnad från promemorians bedömning menar LRF att det kan vara opportunt för svenska biodrivmedelsaktörer att införa biodrivmedel med låg ILUC-risk.
- LRF delar bedömningen att de nya definitionerna för avfall och restprodukter kan innebära att ämnen som idag anses utgöra restprodukter inte längre anses vara det vilket är problematiskt för utvecklingen av en mer biobaserad samhällsekonomi.

2017-04-19

Övergripande om ILUC-direktivet

Promemorian innehåller förslag till ändringar i lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen, vilket innebär anpassningar till EU-parlamentets och rådets direktiv som slöts den 9 september 2015. LRF förstår att det ej går att undkomma implementering av direktivet, då detta är beslutat på EU-nivå. Men vi vill i sammanhanget lyfta att det är problematiskt att arbeta med införande i svensk lag av två år gamla förändringar när helt nya parametrar förs in i diskussionen idag. Det innebär att bestämmelser som nu ska tillämpas kommer att gälla under ett par år.

Då det nya Förnybartdirektivet (RED II) förväntas träda i kraft 1 januari 2021 förväntas dubbelräkningen av vissa biodrivmedel att upphöra. Istället föreslås en obligatorisk nationell kvot för så kallade avancerade biodrivmedel, vilket kan komma att grundas på andra kategoriseringar än det nu gällande direktivet. Lagen kan då åter behöva ändras vilket leder till stor osäkerhet för företag i biodrivmedelsbranschen.

ILUC ifrågasatt av vetenskapen

LRF noterar att det sedan år 2015 har det hänt mycket kring synen på biodrivmedels klimatpåverkan och inverkan på indirekt markanvändning, både vetenskapligt och politiskt. Det är därför olyckligt att implanteringen av ett direktiv, som är baserat på ett idag vetenskapligt ifrågasatt begrepp som Indirect land-use change (ILUC), sammanfaller med revidering av EUs förnybartdirektiv. Exempelvis kan nämnas den vetenskapliga artikeln *"Reconciling food security and bioenergy: priorities for action"*¹, som entydigt visar att det inte finns någon konkurrens mellan produktion av åkerbaserade biodrivmedel och produktion av livsmedel. Tvärtom: mer odling av energigrödor på åkermark gynnar hållbar produktion av livsmedel och hjälper till att trygga livsmedelsförsörjningen. Hela grunden för debatten om "food versus fuel" bygger på felaktiga antaganden och föreställningar. Problemet med livsmedelssäkerhet har ingen koppling till biodrivmedlen. Den beror på fattigdom (man har inte råd att köpa mat), dåliga kommunikationer (man kan inte frakta mat till områden som drabbas av missväxt), olika politiska faktorer (krig, konflikter, dålig politik). Det finns istället mängder av synergieffekter

¹ Den vetenskapliga artikeln har rubriken "Reconciling food security and bioenergy: priorities for action" och finns publicerad på Global Change Biology – Bioenergy den 14 juni 2016. Artikeln har fått stöd från det amerikanska energidepartementet (USDE). Första författare är Keith L. Kline vid Oak Ridge National Laboratory. Bland författarna finns fler tunga namn från Imperial College i London, Universitetet i Sao Paulo, Stockholms Environment Institute, Världsbanken, ett par holländska universitet, m.fl. Experter som vet vad de skriver om.

2017-04-19

mellan livsmedelsgrödor och energigrödor. Artikeln understöder med sina fakta och argument den nya linjen från FAO, där man säger att det inte handlar om ”food versus fuel” utan ”food and fuel”.

I Sverige, liksom i EU totalt, finns ett överskott av åkermark. Hela 600 000 - 800 000 hektar har tagits ur bruk eller odlas mer extensivt sedan 1990. Den areal jordbruksmark som idag brukas är ca 3 miljoner hektar åkermark, varav 2,6 miljoner hektar odlas och resten är permanenta gräsmarker. LRF bedömer att det är möjligt att öka produktionen av olika grödor i Sverige vilket också ger ökad lönsamhet och avsättning för bonden, vilket leder till en levande landsbygd och många nya jobb i hela landet. Efterfrågan på lantbrukets produkter är avgörande för lantbrukets existens, biodrivmedel utgör en viktig orsak till efterfrågan och ett ytterligare ben att stå på, vilket behövs på en volatil och osäker marknad.

Detta verifieras också av rapporten *”Potential för ökad tillförsel och avsättning av inhemsk biomassa i en växande svensk bioekonomi”* (Börjesson, 2016). Här bedöms tillförseln av biomassa till en växande bioekonomi till 2050 vara hög både från skogsbruket och från jordbruket i Sverige, något högre från den skogsbaserad biomassa än från den jordbruksbaserade. Tillgången på biomassa kan ökas genom att den direkta produktionen per arealenhet ökar, att större arealer kan brukas eller genom att mer av nuvarande produktion av biomassa kan vidareförädlas. Med förbättrade odlingsmetoder, nya högvastande sorter, ökade kunskaper och resurser för odling samt minskat livsmedelssvinn kan jordbruksgrödorna räcka för många olika användningsområden.

Implementeringen av ILUC-direktivet

LRF ser farhågor med att de nya reglerna, som implementeringen av direktivet innebär, oavsiktligt leder till att fossila bränslen gynnas på bekostnad av förnybara alternativ. Självklart behövs uppdateringar göras av fastställda hållbarhetskrav på biodrivmedel, men om vi ställer för höga krav riskerar det att leda till att fossila drivmedlen gynnas. Någonstans är det orimligt att införa allt för restriktiva hållbarhetskrav för biodrivmedel, som riskerar att hämma utvecklingen till en mer biobaserad ekonomi, men inga hållbarhetskrav alls för de fossila motsvarigheterna. När man väljer den modellen är risken stor att reglerna gör mer skada än nytta för det förnybara.

LRF menar att det är viktigt av svenska aktörer inom den biobaserade marknadsutvecklingen kan fortsätta utveckla bränslen baserade från grödor med ursprung från både jordbruks- och skogsmark. I och med att den biobaserade

2017-04-19

ekonomin blir mer omfattande när allt fler olika typer av biprodukter och biomassa från jord-, skog- och vattenbruket fram till marknaden för högvärdiga biodrivmedel. I Sverige finns flera företag som framställer biodrivmedel som ligger i framkanten internationellt.

Biodrivmedel med låg ILUC-risk

”Begreppet biodrivmedel och flytande biobränslen som innebär låga risker för indirekt ändring av markanvändning används inte i någon bestämmelse i ILUC-direktivet utan endast för att i ingressen till direktivet beskriva inriktningen på det framtida arbetet med biodrivmedel inom EU. Bedömningen är därför att definitionen inte behöver införas i svensk lagstiftning” (Sid 13). Vi menar tvärtom att det är opportunt att göra detta eftersom det är en aktuell del av debatten idag, som skulle gynna svenska hållbara biodrivmedel.

Nya definitioner för avfall och restprodukter

Förslaget om nya definitioner för avfall och restprodukter bedöms enligt promemorian innebära att ämnen som i dag anses utgöra restprodukter inte längre kommer göra det beroende på hur ämnet förhåller sig till definitionerna i lagen och de kriterier som föreslås införas på förordningsnivå för att tydliggöra definitionen av restprodukt. Biodrivmedel från ämnen som inte anses vara restprodukter kommer därmed att behöva spåras tillbaka till där odling av råvara skedde och utsläppen av växthusgaser ska också räknas från denna punkt. Om det inte är möjligt att spåra ämnet tillbaka till där odling skedde kommer ämnet inte kunna användas för produktion av biodrivmedel som uppfyller hållbarhetskriterierna (se sid 25-26).

LRF delar bedömningen att de nya definitionerna för avfall och restprodukter kan innebära att ämnen som idag anses utgöra restprodukter inte längre anses vara det. Det kan skapa nya gränsdragningsproblem och svårigheter att använda sådana restprodukter, eftersom man då måste spåra råvaran tillbaka till odling.

Med vänliga hälsningar,

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

2017-04-19

Elina Matsdotter
Expert, Energi och Klimat

Isabel Moretti
Enhetschef, Energi & Miljö